

Sprawą najpilniejszą, sygnalizowaną przez nauczycieli i dyrekcje szkół - jest potrzeba tworzenia pracowni przedmiotowych. To zadanie w tym kształcie nowe. Muszą znaleźć się na nie stosowne środki finansowe w budżecie państwa – tak wynika ze stanowiska XVII Kongresu Gmin Wiejskich z 20 października 2017 r. w sprawie oświaty.

Gminy wiejskie zapewniają w nim, że uczyniły wszystko, by pierwszy dzwonek nowego roku szkolnego oznaczał dla dzieci i młodzieży podjęcie nauki w spokoju i porządku. Pomimo występujących w niektórych województwach problemów w relacjach samorząd – kurator oświaty w sprawie sieci szkolnej, udało się rok szkolny rozpocząć bez większych perturbacji.

- Powinniśmy sobie jednak wszyscy zdawać sprawę, że dopiero rozpoczęliśmy wprowadzanie nowego ustroju szkolnego. Wiele obecnych rozwiązań ma charakter tymczasowy. Wiadomo, że znaczna liczba budynków gimnazjalnych, w tym te niedawno zbudowane, nie będzie potrzebnych w nowym systemie oświaty. Z kolei wiele szkół podstawowych, dotychczas 6–klasowych, nie jest przystosowana do potrzeb szkoły 8 – klasowej. Czeką nas więc kolejny oświatowy proces adaptacyjno-inwestycyjny, którego rozmiary określać będą kolejne lata wdrażania nowego ustroju szkolnego – wynika ze stanowiska.

Jak podają gminy wiejskie, sprawą najpilniejszą, sygnalizowaną przez nauczycieli i dyrekcje szkół - jest potrzeba tworzenia pracowni przedmiotowych. *To zadanie w tym kształcie nowe. Muszą znaleźć się na nie stosowne środki finansowe w budżecie państwa.*

Ze stanowiska dowiadujemy się, że dziewięć procent gmin wiejskich spłaca jeszcze kredyty zaciągnięte na budowę budynków gimnazjalnych. *Część z nich nie będzie przydatna w nowej sieci szkolnej. Konieczne będzie takie wsparcie samorządów, szczególnie gmin z obszarami wiejskimi, w sfinansowaniu skutków zwolnień nauczycieli. Proces ten dopiero się zaczyna i choć wiadomo, że będzie miał przebieg bardzo szczegółowy (zatrudnienie będzie obecnie wzrastać, ale zwolnień będzie także wiele w latach 2018/2019) to jego skutki finansowe będą dla gmin z obszarami wiejskimi bardzo poważne.*

- W budżetach tego rodzaju gmin wydatki oświatowe stanowią często ponad 50% ich budżetów. Stąd wszelkie dodatkowe zadania drastycznie komplikują sytuację tych gmin – tłumaczą przedstawiciele gmin wiejskich.

- Finansowanie zadań oświatowych prowadzonych przez samorządy to historia nieustannych negocjacji pomiędzy różnymi kategoriami samorządów oraz między stroną samorządową i rządową. Jest oczywiste, że system finansowania musi być skorelowany z całym systemem oświaty, musi zapewnić prowadzenie zadań wynikających z prawa oświatowego oraz uwzględniać dziesiątki uwarunkowań, z których większość co do zasady musi być skatalogowana i wyceniona – dodają.

W ocenie samorządowców *zmiana ustroju szkolnego winna uruchomić zmianę finansowania pod jednym wszakże warunkiem: oba procesy będą przygotowane bez przesadnego pośpiechu. Tego warunku nie spełnia obecnie wprowadzane prawo oświatowe i projekt ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. Dobrze się więc stało, że nowe zasady finansowania nie będą wprowadzane już teraz, od 1 stycznia 2018 roku.*

Nie znaczy to jednak, że należy zachować system finansowania obecnie obowiązujący. Przeciwnie, nowy ustrój szkolny uruchamia diametralne zmiany w organizacji sieci szkolnej. System obecny niebawem stanie się zupełnie nieprzydatny.

Jak czytamy w stanowisku, proponowany kierunek zmian, zmierzający ku zapewnieniu stałej kwoty na prowadzenie oddziału, uzupełnionej tylko kwotą subwencji na ucznia do tego oddziału uczęszczającego, będzie jedynym sposobem na utrzymanie szkół w gminach z obszarami wiejskimi w czasach niżu demograficznego.

Jednak przedstawiciele samorządów zaznaczają, że potrzebny jest wielki racjonalny wysiłek kuratorów oświaty i samorządowców, by w sytuacjach nie zagrażających jakości nauczania rezygnować ze szkół, które nie są w stanie pozyskać uczniów, których istnienie nie jest ze względów dydaktycznych, społecznych i ekonomicznych konieczne.

- Z zadowoleniem odnotowujemy jednak włączenie do projektu ustawy o finansowaniu zadań oświatowych nowelizację przepisów pochodzących z Karty Nauczyciela, szczególnie w zakresie zasad awansu zawodowego nauczycieli i udzielania urlopów dla podratowania zdrowia. Dobrym materiałem dla dalszych prac nad tym zagadnieniem jest naszym zdaniem dotychczasowy dorobek samorządowy, rządowy i związkowy, który zapisany został niegdyś w samorządowym projekcie nowelizacji Karty Nauczyciela – piszą samorządowcy.

Najważniejsze problemy sygnalizowane obecnie przez gminy wiejskie w zakresie prowadzenia zadań oświatowych, to:

- potrzeba objęcia subwencją dzieci 3-5 letnich,
- zwiększenie maksymalnej liczebności oddziałów przedszkolnych z 25 do 28 dzieci,
- uwzględnienie w subwencji zwiększonych kosztów prowadzenia szkół w wyniku zmianowości w szkołach podstawowych,
- likwidacja dodatków socjalnych lub ich ograniczenie wyłącznie do gmin cierpiących na deficyt kadr,
- ograniczenie awansu zawodowego nauczycielskiego wyłącznie do grupy nauczycieli „tablicowych”,
- likwidacja art.30 a Karty Nauczyciela i wynikającego zeń obowiązku wypłacania dodatków wyrównawczych,
- podwyższenia pensum nauczycielskiego,
- w dotacjach dla niepublicznych szkół i przedszkoli (w których przyjmuje się za podstawę dotowania kwoty dotacji w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy) kwoty subwencyjne powinny uwzględniać wyłącznie standard A subwencji. Nie powinny natomiast uwzględniać wskaźnika korygującego Di, który obrazuje strukturę zatrudnienia nauczycieli na poziomie gminy dotującej, a jego sposób obliczania ustalony został w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 grudnia 2016r w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2017 (Dz. U. z 2016r, poz. 2298) chyba, że szkoły i przedszkola niepubliczne zostaną zobligowane przepisami prawa do zatrudnienia kadry pedagogicznej na podstawie ustawy Karta Nauczyciela,
- dofinansowanie z budżetu państwa remontów i inwestycji związanych z wdrażaniem nowego ustroju szkolnego.